

Leciono 4

lernu!

KINEJO

 Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Tiu ĉi projekto estas financata per subteno de Eŭropa Komisiono. Tiu ĉi publikaĵo respegulas nur vidpunkton de la aŭtoro, pro tio la Komisiono ne povas esti respondeca pri ajna uzado de informoj, kiuj aperas ĉi tie.

La tuta enhavo, se ne estas indikite ie eksplicite io alia, apartenas al *lernu.net* kaj estas publikigita sub la permesilo [Krea Komunaĵo Atribuite-Nekomerce-Samkondiĉe 4.0 Tutmonda](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).

<https://lernu.net/instruado?lang=eo>

Numeraloj

nulo = nulo

unu = unu

du = du

tri = tri

kvar = kvar

kvin = kvin

ses = ses

sep = sep

ok = ok

naŭ = naŭ

dek = dek

cent = cent

mil = mil

miliono = miliono

Pli grandaj numeroj formiĝas per kombinado de elementaj numervortoj sekvamaniere:

mil ducent tridek ok = 1238

cent kvindek tri mil okcent tridek sep = 153.837

ok plus tri estas dek-unu = $8 + 3 = 11$

dek-kvin minus ses estas naŭ = $15 - 6 = 9$

Direkto

En Esperanto post prepozicio kutime sekvas nominativo:

post mi = post mi

sen ŝi = sen ŝi

en domo = en domo

Sed post prepozicioj, kiuj indikas lokon, povas sekvi akuzativo, montrante tiel movadon al la direkto de tiu loko:

Mi iras en la domon. = Mi iras en la domon.

Ili manĝas en la domo. = Ili manĝas en la domo.

La kato saltis sur la tablon. = La kato saltis sur la tablon.

La kato saltis sur la tablo. = La kato saltis sur la tablo.

oni

Nedifinita persona pronomo **oni** estas uzata kiam subjekto estas nekonata aŭ negrava:

Oni manĝas. = Oni manĝas.

Oni sidas. = Oni sidas.

si

La pronomo **si** (en akuzativo **sin**) indikas, ke la objekto de iu ago estas samtempe subjekto:

Li lavas sin. = Li lavas sin.

Ŝi rigardas sin. = Ŝi rigardas sin.

Ili kantas al si. = Ili kantas al si.

La pronomo **si** estas uzata nur en tria persono:

Mi rigardas min. = Mi rigardas min.

Ili rigardas sin. = Ili rigardas sin.

se

En fiktivaj frazoj oni uzas la kondiĉan subjunkcion **se**.

se = se

Se mi malsanas, mi malmulte manĝas. = Se mi malsanas, mi malmulte manĝas.

Kiam mi malsanis, mi malmulte manĝis. = Kiam mi malsanis, mi malmulte manĝis.

re-

La prefikso **re-** indikas, ke io loke aŭ tempe okazas denove, ripete.

revidi = revidi

redoni = redoni

remeti = remeti

▼ Bloko 15 (sesioj 29-30)

Lernoceloj

- ekkoni la prefikson **RE-**
- ekkoni la direktan akuzativon
- lerni novajn vortojn
- lerni nombrojn

Bezonataj instruiloj

- komputilo por ludi sonon

Pretigado

- Sonoj **1, 2**
- Kopioj de **M1**
- Nombrokartoj **M2**
- Kopioj de **M3**

Novaj vortoj

letero = letero

kien = kien

foto = foto

unu = unu

kiam = kiam

du = du

re- = re-

tri = tri

tie = tie

kvar = kvar

mano = mano

kvin = kvin

kolere = kolere

ses = ses

fariĝi = fariĝi

sep = sep

ruĝa = ruĝa

ok = ok

fali = fali

naŭ = naŭ

botelo = botelo

dek = dek

interese = interese

mil = mil

Lernplano

20 min Disdonu la tekston **M1** kaj aŭskultu la sonon **1**.

Legu kaj traduku ĝin kune. Petu lernantojn legi po 2 frazoj kaj traduki ilin denove. Kiam ili atingas finon de la teksto, ili rekomencas sed ĉi-foje sen traduko. La instruisto helpas nur kun ĝusta elparolo kaj, se necese, kun tradukado.

Atentigu pri novaj gramatikaĵoj: la prefikso **RE-** kaj direkta akuzativo. Lernantoj devus havi sufiĉe da eblecoj por ekzerci tiujn ecojn. La plej facila maniero lerni la direktan akuzativon estas simple uzi multe da ekzemploj anstataŭ lerni la gramatikan klarigon.

5 min Nelingva paŭza ludo

10 min Paŭzo

10 min Ekzerco por lerni la prefikson **RE-**: kune kun la klaso pripensu verbojn, kiuj povas esti ŝanĝitaj per aldono de la prefikso **RE-** kaj pripensu la signifojn. Poste ĉiu lernanto trovas siajn verbojn kaj kreas 3 frazojn kun verboj kun la prefikso **RE-**.

Ekzemploj: **rekoleri**, **refariĝi**, **revidi**, **relerni**...

10 min Disdonu Nombrokartojn **M2** por la ekzerco por krei nombrojn: skribu kelkajn nombrojn de 11 ĝis 99 sur la tabulon kaj petu lernantojn krei Esperantajn vortojn por la nombroj.

20 min Nelingva paŭza ludo

20 min Disdonu la dialogon **M3**.

Dividu la lernantojn en duopojn kaj petu ilin legi la dialogon kaj traduki ĝin. Petu unu duopon laŭtlegi la dialogon kaj traduki ĝin linion post linio. Helpu ilin kun tradukado, se necese. Poste petu tiun duopon ludi la dialogon sen traduki ĝin denove. Se estas tempo, vi povas peti aliajn duopojn ludi la dialogon.

Donu hejmtaskojn

Miaj leteroj (1-a parto)

Marko skribis al mi belan leteron. Ĝi estas vera amletero. En la letero estis ankaŭ lia foto.

Kiam mi revenis el la lernejo, mi volis ĝin denove legi. Mi rapide eniris en mian ĉambron. Tie staris mia fratino Vera antaŭ mia tablo kaj legis mian leteron. En ŝia mano estis ankaŭ la foto.

Mi diris kolere:

Kion vi faras tie? Ne legu leterojn de aliaj! Mia fratino fariĝis ruĝa. La foto falis el ŝia mano sur la tablon kaj la letero falis ankaŭ.

UNU

1

DU

2

TRI

3

KVAR

4

KVIN

5

SES

6

SEP

7

OK

8

NAŮ

9

DEK

10

CENT

100

MIL

1000

M3 Dialogo

Maja Kien vi iras?

Petro Mi kunvenos kun kvar miaj geamikoj.

Julia Kie vi havas la kunvenon?

Petro Kun unu antaŭ la lernejo, kun la dua en la kinejo, kun la tria en la trinkejo kaj kun la kvara hejme.

Julia Ĉu mi povas veni kun vi?

Petro Vi povas, sed ne estos interese. Kiam ni estos hejme ni lernos kanti la kanton Dek boteloj.

Julia Ho, mi ŝatas kanti.

Petro Bone, venu.

M4 Hejmtasko

Skribu 10 nombrojn el la nombroj inter **10** kaj **99** kaj formu vortojn por la nombroj.

Kreu frazojn per la komputilo. Kreu 5 frazojn ĉiutage; traduku ilin kaj skribu ilin, se ili estas ĝustaj.

▼ Bloko 16 (sesioj 31-32)

Lernoceloj

- lerni novajn vortojn
- ripeti gramatikon el la antaŭaj lecionoj

Bezonataj instruiloj

- komputilo por ludi sonon

Pretigado

- Sonoj **3, 4**
- Kopioj de **M5**
- Kopioj de **M6**
- Kopioj de **M7**
- Kopioj de **M8**

Novaj vortoj

pardoni = pardoni

plu = plu

devi = devi

pordo = pordo

ricevi = ricevi

preni = preni

aŭdi = aŭdi

sia = sia

ĉe = ĉe

sola = sola

fermi = fermi

trankvila = trankvila

inter = inter

vera = vera

kapo = kapo

stari = stari

kiom = kiom

pendi = pendi

lasta = lasta

muro = muro

meti = meti

akcidento = akcidento

montri = montri

nur = nur

oni = oni

tiam = tiam

piedo = piedo

Lernplano

20 min Disdonu la tekston **M5** kaj aŭskultu la sonon **3**.

Legu kaj traduku ĝin kune. Petu lernantojn legi po 2 frazoj kaj traduki ilin denove. Kiam ili atingas finon de la teksto, ili rekomencas sed ĉi-foje sen traduko. La instruisto helpas nur kun ĝusta elparolo kaj, se necese, kun tradukado.

5 min Nelingva paŭza ludo

10 min Ekzerco pri la pronomo **SI**: petu la lernantojn skribi 4 ekzemplojn laŭ la subaj ekzemploj aŭ skribu la frazojn en via lingvo sur la tabulon kaj petu la lernantojn traduki ilin al Esperanto.

Ekzemploj:

Mi rigardas min. Vi rigardas vin. Li rigardas sin. Ŝi rigardas sin. Ĝi rigardas sin. Ni rigardas nin. Ili rigardas sin. Mi amas min, vi amas vin. Mi demandas min. Vi demandas vin. Li demandas sin.

10 min Disdonu **M6** aŭ skribu la frazojn el **M6** sur la tabulon. Por ekzerci la direktan akuzativon, petu la lernantojn trovi, ekzemple, la frazon, kiu temas pri irado al lernejo. Lernantoj trovas la frazon, legas kaj tradukas ĝin. Post tradukado de ĉiuj frazoj, la instruisto parolas kun la lernantoj kaj ekscias, ĉu ili komprenis la koncepton de direkta akuzativo.

10 min Paŭzo

20 min Disdonu la dialogon **M7**.

Dividu la lernantojn en duopojn kaj petu ilin legi la dialogon kaj traduki ĝin. Petu unu duopon laŭtlegi la dialogon kaj traduki ĝin linion post linio. Helpu ilin kun tradukado, se necese. Poste petu tiun duopon ludi la dialogon sen traduki ĝin denove. Se estas tempo, vi povas peti aliajn duopojn ludi la dialogon.

5 min Nelingva paŭza ludo

10 min Legu kune, traduku kaj kantu la kanton **M8**.

Donu hejmtaskojn

Miaj leteroj (2-a parto)

Ŝi diris:

– Pardonu ... mi serĉis mian libron ...

– Sed vi bone scias, ke viaj libroj ne estas sur mia tablo. Ankaŭ ne en mia ĉambro! Redonu la leteron al mi.

Ŝi ricevis bonan lecionon: ŝi ne plu legos leterojn de aliaj.

Ankaŭ mi ricevis lecionon: mi devas bone fermi la pordon de mia ĉambro.

M6 Ekzerco

Li iras en lernejon.

Ŝi metas leteron sur la tablon.

Ili eniris en la ĉambron.

Li remetis sian kukon sur la seĝon.

Ili iris hejmen.

M7 Dialogo

- A** Kiom kostas via nova aŭto? Oni diras ke tre multe.
- B** Jes. Ĝi kostas inter 10.000 kaj 15.000 eŭrojn. Ĉu ankaŭ vi volas novan aŭton?
- A** Ne. Mi ne ricevis multan monon de miaj gepatroj. Oni parolas ke mi ricevos pli multan monon en laborejo. Eble.
- B** Kiam vi laste havis novan aŭton?
- A** En 2006.
- B** Pardonu. Nun mi devas iri por redoni 200 eŭrojn al mia amiko.
- A** Vi vere havas bonajn amikojn kiuj donas al vi 200 eŭrojn.
- B** Estas vero. Ĝis revido.

Dek boteloj

Dek boteloj pendas sur la mur'

Sed se akcidente falas unu nur, tiam naŭ boteloj pendas sur la mur'.

Naŭ boteloj pendas sur la mur' sed se akcidente falas unu nur,

Tiam ok boteloj pendas sur la mur'.

Ok boteloj pendas sur la mur', sed se akcidente falas unu nur,

Tiam sep boteloj pendas sur la mur'.

.....

Du boteloj pendas sur la mur', sed se akcidente falas unu nur, tiam unu botelo pendas sur la mur'.

Unu botelo pendas sur la mur', sed se akcidente falas unu nur, tiam nur odoro restas sur la mur'.

Melodio: [YouTube](#)

M9 Hejmtasko

Kompletigu la frazojn.

Mi iras _____ la domon.

La kato saltis _____ la tablon.

Ŝi iras _____ la ĉambron.

La patro sidis _____ seĝo.

Ana metas paperojn _____ la tablon.

Kreu frazojn per la komputilo. Kreu 5 frazojn ĉiutage; traduku ilin kaj skribu ilin, se ili estas ĝustaj.

▼ **Bloko 17** (sesioj 33-34)

Lernoceloj

- lerni novajn vortojn
- ekzerci afiksojn, nombrojn kaj la direktan akuzativon
- pliprofundigi sian komprenon de teksto per traduko

Bezonataj instruiloj

- komputilo por ludi sonon

Pretigado

- Sonoj **5, 6**
- Kopioj de **M8**
- Kopioj de **M10**
- Kopioj de **M11**
- Kopioj de **M12**
- Kopioj de **M13**

Lernplano

10 min Aŭskultu Sonon **5**. Legu la tutan tekston **M10** kune.

Petu lernantojn legi po 2 frazoj kaj traduki ilin denove. Kiam ili atingas finon de la teksto, ili rekomencas sed ĉi-foje sen traduko. La instruisto helpas nur kun ĝusta elparolo kaj, se necese, kun tradukado.

10 min Disdonu **M11**.

La lernantoj unue traduku la vortojn el la listo, poste ĉiu lernanto skribu 4 frazojn kun vortoj el la listo. Tiel ili ekzercas la uzadon de **-EJ-**, **-UL-**, **-EBL-**, **-IN-**, **-IST-** kaj la prefiksoj **RE-**, **MAL-**, **GE-**.

5 min Nelingva paŭza ludo

20 min Disdonu la dialogon **M12**.

Dividu la lernantojn en duopojn kaj petu ilin legi la dialogon kaj traduki ĝin. Petu unu duopon laŭtlegi la dialogon kaj traduki ĝin linion post linio. Helpu ilin kun tradukado, se necese. Poste petu tiun duopon ludi la dialogon sen traduki ĝin denove. Se estas tempo, vi povas peti aliajn duopojn ludi la dialogon.

10 min Paŭzo

10 min Traduku grupe la kanton **M8** kaj kantu ĝin kune.

10 min Disdonu **M13**. La lernantoj plenigas la mankantajn vortojn.

5 min Nelingva paŭza ludo

Donu hejmtaskojn

Miaj leteroj

Marko skribis al mi belan leteron. Ĝi estas vera amletero. En la letero estis ankaŭ lia foto.

Kiam mi revenis el la lernejo, mi volis ĝin denove legi. Mi rapide eniris en mian ĉambron. Tie staris mia fratino Vera antaŭ mia tablo kaj legis mian leteron. En ŝia mano estis ankaŭ la foto.

Mi diris kolere:

Kion vi faras tie? Ne legu leterojn de aliaj! Mia fratino fariĝis ruĝa. La foto falis el ŝia mano sur la tablon kaj la letero falis ankaŭ.

Ŝi diris:

– Pardonu ... mi serĉis mian libron ...

– Sed vi bone scias, ke viaj libroj ne estas sur mia tablo. Ankaŭ ne en mia ĉambro! Redonu la leteron al mi.

Ŝi ricevis bonan lecionon: ŝi ne plu legos leterojn de aliaj.

Ankaŭ mi ricevis lecionon: mi devas bone fermi la pordon de mia ĉambro.

M11 Ekzerco

Traduku al via lingvo.

portistino

gekantistoj

amikejo

malsanulo

malsanulejo

redoni

kunsidejo

nekomprenebla

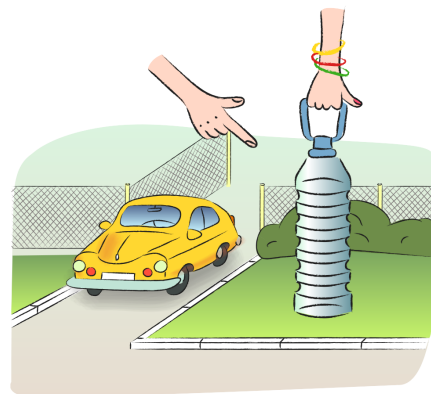
nebla

malgrandulo

Skribu 4 frazojn kun 4 vortoj el la listo.

M12 Dialogo

- Ivo** Kion vi havas en la mano?
- Maria** Botelon.
- Ivo** Kie vi prenis la botelon?
- Maria** Hejme el la kuirejo.
- Ivo** Kaj kien vi portas ĝin?
- Maria** Mi portas ĝin en mian aŭton.
- Ivo** Bone. Por kio la botelo devas esti en la aŭto?
- Maria** En ĝi estas trinko por trinki kiam mi veturos en ĝi.

M13 Ekzerco

Kompletigu la frazojn.

Ana kaj Marko iris _____ la strato.

Ili venis _____ kafejo, iris _____ tablo kaj vidis la patro _____ sidi
_____ seĝo.

Ana metis tri kukojn sur seĝ _____.

Ŝi _____ metis poste la kukojn sur la tabl _____.

M14 Hejmtasko

Kreu frazojn per la komputilo. Kreu 5 frazojn ĉiutage; traduku ilin kaj skribu ilin, se ili estas ĝustaj.

▼ **Bloko 18** (sesioj 35-36)

Lernoceloj

- ekzerci vortprovizon
- ripeti afiksojn
- atentigi pri la graveco de vortordo en frazo

Bezonataj instruiloj

- komputilo por ludi sonon

Pretigado

- Sonoj **5, 7**
- Kopioj de **M10**
- Kopioj de **M15**
- Kopioj de **M16**
- Kopioj de **M17**

Lernplano

10 min Disdonu la ekzercon **M15** por ekzerco sufiksojn. Mallonge reklarigu la signifon de la sufiksoj. Poste petu la lernantojn plenigi la tabelon.

10 min Aŭskultu Sonon **5**. Legu la tutan tekston **M10** kune.

Petu lernantojn legi po 2 frazoj kaj traduki ilin denove. Kiam ili atingas finon de la teksto, ili rekomencas sed ĉi-foje sen traduko. La instruisto helpas nur kun ĝusta elparolo kaj, se necese, kun tradukado.

5 min Nelingva paŭza ludo

20 min Disdonu la dialogon **M16**.

Dividu la lernantojn en duopojn kaj petu ilin legi la dialogon kaj traduki ĝin. Petu unu duopon laŭtlegi la dialogon kaj traduki ĝin linion post linio. Helpu ilin kun tradukado, se necese. Poste petu tiun duopon ludi la dialogon sen traduki ĝin denove. Se estas tempo, vi povas peti aliajn duopojn ludi la dialogon.

10 min Paŭzo

20 min Revenu al la skeĉo el la leciono 2 (**M17**).

Formu grupojn de tri lernantoj. Ili traduku kaj ludu la skeĉon en grupoj.

5 min Nelingva paŭza ludo

Donu hejmtaskojn

M15 Ekzerco

Skribu la vortojn kun sufikso aldonita al la ĝusta loko (ekzemple **kuirejo**, **kuiristo**, **kuiristino**, **kuirebla**, **rekuiri**). Traduku kaj skribu la tradukon apud la vorton.

	-EJ-	-UL-	-EBL-	-IST-	-IN-	RE-
kui						
instru						
sport						
port						
trink						
manĝi						
skrib						
kant						

M16 Dialogo

- Petro** Saluton. Mi ne vidis vin longe, kie vi estis?
- Ana** Okazis malbono. Mi falis kaj estis en malsanulejo.
- Petro** Ho, mi ne sciis tion. Ĉu nun vi povas iri kun mi en kinejon?
- Ana** Jes. Kiun filmon vi volas rigardi?
- Petro** Kriminalan filmon.
- Ana** Mi ne ŝatas tiajn filmojn. Mi volas vidi amfilmon.
- Petro** Bone. Kie ni povas rigardi amfilmon?
- Ana** En kinejo ĉe la lernejo. Ni rapidu.

Mi ne volas manĝi

Patrino (al infano)

Manĝu!

Infano Mi ne volas!

Patrino Manĝu! Estu bona! Manĝu!

Infano Mi ne volas manĝi. Mi ne volas esti bona.

Patrino (al la patro)

Ĉu vi vidas? Li ne volas manĝi. Li ne volas esti bona.

Patro (al la patrino)

Jes. Mi vidas. Li diras ke li ne volas manĝi. Li diras ke li ne volas esti bona.

Patro (al la infano)

Ĉu vi volas manĝi? Ĉu vi volas esti bona? Vi devas manĝi. Vi devas esti bona.

Infano Ne, mi ne volas manĝi. Ne, mi ne volas esti bona.

Mi ne devas manĝi. Mi ne devas esti bona. Kiu diras ke mi devas manĝi? Kiu diras ke mi devas esti bona?

Patrino Ĉu vi ne povas manĝi?

Infano Mi povas. Mi ne volas. Mi povas manĝi. Mi ne volas manĝi. Mi povas esti bona. Mi ne volas esti bona. Mi povas diri, ke mi ne volas manĝi. Mi povas diri ke mi ne volas esti bona.

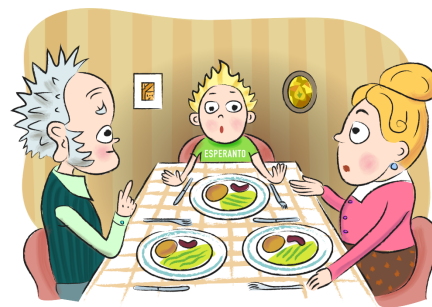
Patro Vi ne povas diri, ke vi ne volas manĝi. Vi devas manĝi!

Infano (elprenas libron, lernolibron de Esperanto)

Mi ne devas manĝi. Mi ne havas tempon. Mi lernas Esperanton.

Patro kaj patrino (kune)

Li ne havas tempon. Li lernas Esperanton.

M18 Hejmtasko

Kreu sencohavan frazon. Atentu pri la ordo de vortoj en la frazo.

Skribis mi Marko al leteron.

Vera ĝi amletero estas.

Letero ankaŭ foto en la estis lia.

Eniris mian mi ĉambron rapide en.

Mano en foto ŝia estis ankaŭ la.

Kreu frazojn per la komputilo. Kreu 5 frazojn ĉiutage; traduku ilin kaj skribu ilin, se ili estas ĝustaj.